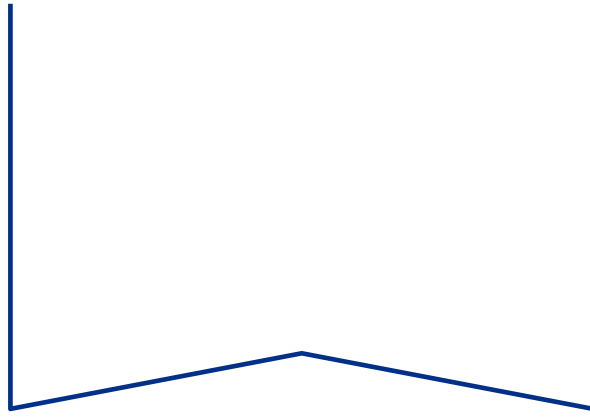

Kohtunike koolitusprogrammi aruanne 2025

**Riigikohus
Õigusteabe- ja koolitusosakond**

**Tartu
2026**

Koolitusnõukogu poolt kinnitatud 16.02.2026.

Sisukord

SISSEJUHATUS	3
1. ÜLEVAADE KOHTUNIKE KOOLITAMISE STRATEEGIA RAKENDAMISEST 2025. AASTAL	4
1.1 ALUSTAVATE KOHTUNIKE TEADMISTE, OSKUSTE JA HOIAKUTE ÜHTLUSTAMINE JA SUUNAMINE	7
1.2 KOHTULAHENDITE KVALITEEDI TAGAMINE (MENETLUSPRAKTIKA ÜHTLUSTAMINE JA MATERIAALÕIGUSE ÜHETAOLINE KOHALDAMINE)..	8
1.3 TÖÖPROTSESSIDE EFEKTIIVSUSE JUHTIMINE JA ORGANISATSIOONI JÄTKUSUUTLIKKUSE TAGAMINE	9
1.4 SPETSIALISEERUMISE TOETAMINE.....	10
1.5 DIGIKOMPETENTSIDE ARENDAMINE	10
1.6 KOOLITUSTE EESMÄRGIPÄRANE KUJUNDAMINE	11
1.6.1. Koolitusvajaduse hindamine	11
1.6.2. Koolitusmeetodid ja koolitajate valik	12
1.6.3 Koolitajate tunnustamine.....	12
1.7 KOHTUTEENISTUJATE KOOLITAMINE.....	12
1.8 VÄLISKOOLITUSED NING VÄLISSUHTLUS	13
1.9 VÄLISRAHASTUSE KAASAMINE	14
1.10 KOOSTÖÖKOOLITUSED PROKURATUURI JA ADVOKATUURIGA.....	16
1.11 STRATEEGIA RAKENDAMISE EDUKUSE HINDAMINE	17
2. 2025. AASTA KOHTUNIKE KOOLITUSPROGRAMMI TÄITMINE ..	20
2.1 ÜLDINFO	20
2.2 2025. AASTAL TOIMUNUD KOOLITUSED.....	21

Sissejuhatus

Koolitusaruanne annab kohtunike koolitusnõukogule ülevaate aasta jooksul tehtud tööst. Koolitusaruande alus on kohtute seaduse (KS) § 44 lõige 3, mille kohaselt annab koolitusnõukogu hinnangu kohtunike koolituse tulemustele riigikohtu esitatud iga-aastase ülevaate alusel. Kohtunike koolituse strateegia 2025–2027 (edaspidi: strateegia¹) punkt 9 näeb ette, et Riigikohus koostab koos iga-aastase koolitusaruandega ülevaate strateegia elluviimise kohta ning esitab selle koolitusnõukogule strateegia uuendamise üle otsustamiseks. Aruanne koosneb kahest osast. Esimene osa on kohtunike koolitamise strateegia rakendamise ülevaade. Aruande teises osas antakse ülevaade koolitusprogrammi täitmisest 2025. aastal ning lisatud on tabel toimunud koolituste kohta.

Koolitusnõukogu koosseisus aasta jooksul toimunud olulisim muudatus oli, et esimehe rollis lõpetas riigikohtunik Heili Sepp ning alates 22. septembrist 2025 juhatab koolitusnõukogu Tartu Ringkonnakohtu kohtunik Kersti Kerstna-Vaks (asendusliige) ja aseesimees Tartu Maakohtu kohtunik Margit Jõgeva. Koolitusnõukokku kuuluvad veel esimesest kohtuastmest Kai Härmand ja Maarja-Liis Lall (asendusliikmena). Ringkonnakohtust kuuluvad koolitusnõukokku Elina Elkind ja alates Üllar Roostoja pensioneerumisest Kersti Kerstna-Vaks (valitud kohtunike täiskogul 05.06.2025). Riigikohtust kuuluvad nõukokku Heiki Loot ja Kalev Saare ning asendusliikmena Heili Sepp. Prokuratuuri esindajaks on Merry Tiitus, advokatuuri esindab Dmitri Školjar, Tartu Ülikooli Katre Luhamaa ning justiits- ja digiministrit Karl-Erik Ansmann.

Koolitusaruande on Riigikohtu õigusteabe- ja koolitusosakonnas koostanud Aivi Jürgenson, Oksana Kaldoja, Kristin Kink, Madis Metelitsa, Kelli Nemvalts ja Liina Reisberg.

¹ Kättesaadav Riigikohtu kodulehel:

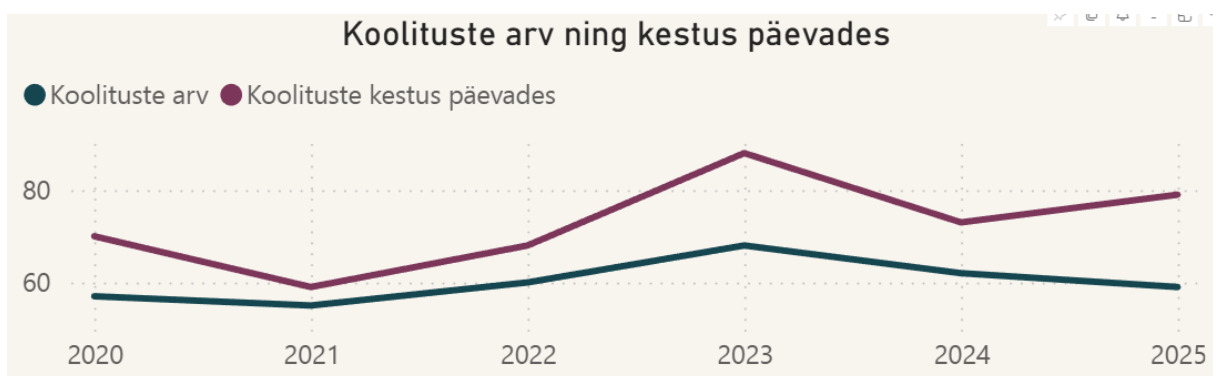
https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/3.%20V%C3%A4lisveebi%20sisu%20materjalid/Kohtunike_koolituse_strateegia_2025-27-kinnitatud.pdf (08.01.2026).

1. Ülevaade kohtunike koolitamise strateegia rakendamisest 2025. aastal

2025. aastal hakkas kehtima kohtunike koolituse strateegia aastateks 2025–2027.²

Koolitusnõukogu kinnitas kohtunike koolitusprogrammi 2026. aastaks,³ kohtunikueksami programmi⁴ ja kohtunike koolitusvajaduse väljaselgitamise ja koolituse tulemuste analüüsimise meetoodika.⁵ Lisaks korralistele koosolekutele korraldas koolitusnõukogu kohtumise kohtute esimeeste ja osakonnajuhatajatega, et arutada personaalse koolitusvajaduse arvessevõtmise võimalusi.

Kohtunike 2025. aasta koolitusprogrammi elluviimine läks planeeritult: korraldati 59 koolitust kokku 79 koolituspäeval, mida on 6 koolituspäeva võrra rohkem kui eelneval aastal.

Joonis 1. Koolituste arv ning kestus päevades 2020-2025.

Ligi kolmandik koolitustest toimus hübriidkoolitustena (17), suurem osa kontaktkoolitustena ja kaks olid veebivormis. (Joonis 2)

² Koolitusnõukogu otsus 16. september 2024. (<https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/kohtunike-koolituse-strateegia-2025-2027>). (02.02.2026)

³ Kättesaadav Riigikohtu kodulehel:

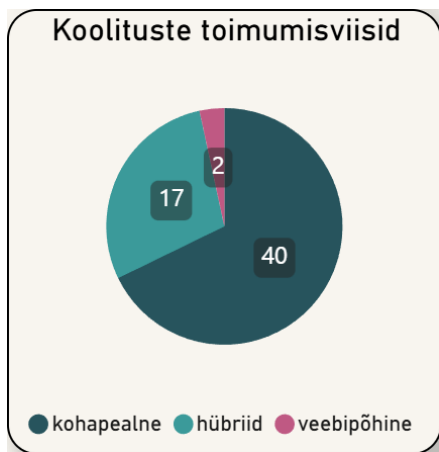
<https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/Koolitusn%C3%B5ukogu/Koolitusprogramm%202026.pdf> (02.02.2026)

⁴ Kättesaadav Riigikohtu kodulehel:

https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/3.%20V%C3%A4lisveebi%20sisu%20materjalid/KEK/KOHTUNI%20KUEKSAMI%20PROGRAMM%202025_final.pdf (08.01.2026).

Kättesaadav Riigikohtu kodulehel:

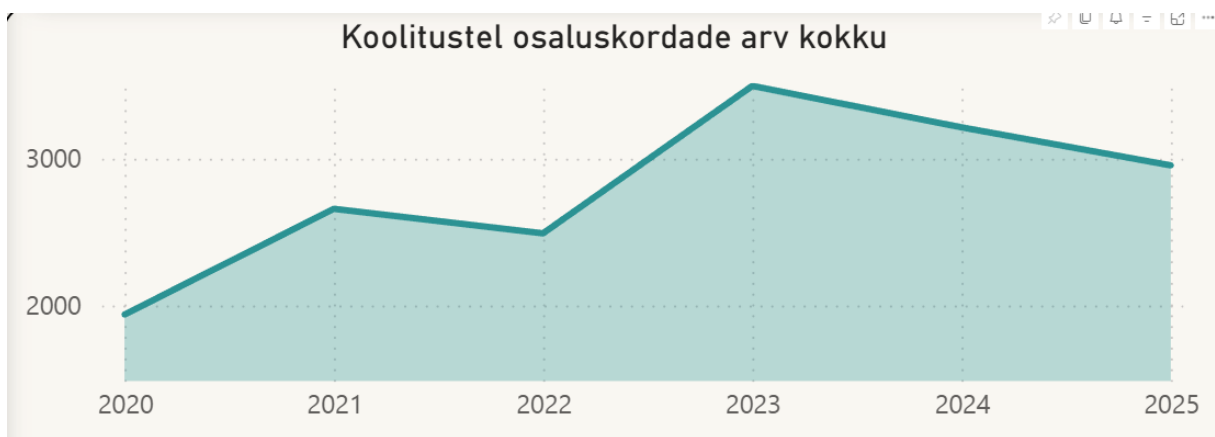
https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/3.%20V%C3%A4lisveebi%20sisu%20materjalid/Kohtunike%20koolitusvajaduse%20v%C3%A4ljaselgitamise%20ja%20koolituse%20tulemuste%20anal%C3%BC%C3%BCsimise%20metoodika_kinnitatud_28-04-2025.pdf (08.01.2026).

Joonis 2. Koolituste toimumisviisid.

Tagasiside näitab, et veebiosalust kohtunikud vajavad ja kiidavad, ent ümarlaudadel on suurim kasutegur siis, kui inimesed tulevad kohale.

Koolituste osaluskordade koguarv oli pisut väiksem kui 2024. aastal, mis on seotud sellega, et koolituste arv oli väiksem (2024 toimus 62 koolitust; 2025 toimus 59 koolitust). Seevastu aga kohtunike osaluskordade arv kasvas 120 korra võrra.⁶ Kui 2024. aastal jõudis koolitusele 235 kohtunikku, siis 2025. aastal see arv langes 214-ni, mis tähendab, et osales 88,4% kohtunikest (kokku oli ametis 242 kohtunikku). Keskmiselt osales üks kohtunik 5,9 koolituspäeval.

Joonis 3. Koolitustel osalemiskordade arv 2020–2025.

Sihtgrupiti oli peamine ja kõige suurem sihtgrupp kohtunikud 1281 osaluskorraga, järgnesid kohtujuristid (854 osalusorda) ning advokaadid (444). Koolituse detailne statistika on kättesaadav Riigikohtu kodulehel.⁷

⁶ 1161 osaluskorral 2024. aastal 1281 osaluskorrale 2025. aastal.

Vaata detailsemalt siit: <https://app.powerbi.com/groups/me/reports/38b4dfc4-06e4-4a74-9508-a5de4b16d7e4/9f5b7b7497b8987d9421?ctid=58810193-cfe3-43b4-9d5d-bca1b54f2f2d&experience=power-bi>

⁷ Kohtunike koolitusstatistika on kättesaadav siin:

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjojY2E0MzBmOWMtNjMwYi00YmZhLWE2NzUtZjYzNmM2NmM5MDJmIiwidCI6IjU4ODEwMTkzLWNmZTMtNDNiNC05ZDVkLWJjYTFiNTNmMmYyZCIsImMiOjI9>
(02.02.2026)

Riigikohtu ja Rahvusvahelise Kaitseuringute Keskuse kokkuleppel on tagatud kohtunike igaaastane kaasatus Kõrgematel Riigikaitsekursustel. Aruandlusaastal väisasid kursust Harju Maakohtu esimees Liina Naaber-Kivisoo ja Tallinna Halduskohtu kohtunik Maret Hallikma.

1.1 ALUSTAVATE KOHTUNIKE TEADMISTE, OSKUSTE JA HOIAKUTE ÜHTLUSTAMINE JA SUUNAMINE

Kohtunike koolituse strateegia 2025–2027

Tegevused:

7.1.1 Koostöös eetikanõukoguga pakutakse kohtunikele regulaarset võimalust osaleda aruteludel, mis keskenduvad kohtuniku eetikale ja kohtu rollile ühiskonnas, et kujundada kohtunike hoiakuid.

7.1.2 Jätkatakse ametioskusi toetavate koolituste korraldamist, mis toetavad kohtuniku kompetentsimudelil nimetatud tegevusnäitajate edukat elluviimist.

7.1.3 Võetakse kasutusele alustava kohtuniku digivärv, et toetada sujuvat ametisse asumist.

7.1.4 Jätkatakse mentorlust toetavate ümarlaudade ja koolituste korraldamist.

7.1.5 Vajadusel kaasajastatakse alla kolmeaastase staažiga kohtuniku ametioskuste koolitusprogrammi ja selle läbimise korda.

7.1.6 kaasajastatakse kohtunikeksami programmi koostöös kohtunikueksamikomisjoniga.

Kohtute seaduse kohaselt peab ametisse asuv esimese ja teise astme kohtunik koolitusnõukogu määratud ajal läbima koolitusnõukogu kinnitatud ametioskuste koolitusprogrammi (KS § 74 lg 2). Alustavad kohtunikud läbivad programmi kolme aasta jooksul.

2025. aasta koolitusprogrammi koostamisel ja elluviimisel arvestati 01.10.2024 rakendunud uue alla 3-aastase staažiga kohtuniku ametioskuste koolitusprogrammi ja selle läbimise korraga. Koolitusprogramm ja sellesse kuuluvate koolituste kohustuslikkus on valdkonniti pisut erinevad. 2025. aastal toimusid kõik programmis ette nähtud koolitused.

Valdavalt toimuvad alustavatele kohtunikele suunatud koolitused väiksemates rühmades ja kontaktõppes, et elavdada diskussioone, kaasata osalejaid aktiivselt, aga pakkuda ka võimalust mitteformaalseteks vestlusteks kolleegidega. Hübriidkoolituse vormis toimus eesti keel.

Tsiviilkohtunike ametioskuste koolitust koordineeris eraõiguse nõunik Kristin Kink. Selle mahuka programmi raames käsitletakse ka menetluse juhtimise ja kohtulahendi koostamise teemasid, mis on alustavale kohtunikule tema professionaalses arengus kriitilise tähtsusega. Tööprotsesside ja meeskonna juhtimise koolitus toimus koolitajate initsiatiivil tsiviil- ja halduskohtunikele koos ning arvestades, et alustavaid halduskohtunikke on vähe, õigustas see valik ennast. Varasemast erinevalt oli seekord üks koolitajatest halduskohtunik, et paremini mõista haldusvaldkonna kolleegide töös ette tulevaid olukordi ja otsida koos neile lahendusi.

Lahendi koostamise koolitus toimus nii haldus- kui kahel korral ka süüteovaldkonna kohtunikele. Individuaalsete vajaduste katmiseks pakkusime taas kohtunikele võimalust saada oma lahendile tagasisidet. Halduskohtunikega katsetasime uut formaati. Koolituspäevi oli kaks (a' 4 ak tundi), üks neist kevadel ja teine sügisel, nende vahel said osalejad oma lahenditele tagasisidet, mida sügisel ühiselt arutati.

Süüteovaldkonna menetluse juhtimise koolitus toimus ESF+ toetusel ja selles keskenduti seekord enam alaealistele ja noortele. Ennast ei õigustanud koolituse lühendamine ühepäevaseks, koolituspäev on liiga pikk ja tempo kiire, mis sunnib arutelusid katkestama ja kavasa sunnitult valikuid tegema.

Et menetluse juhtimist puudutati osaliselt tööprotsesside ja meeskonna juhtimise koolitusel, siis lühendasime selle koolituse halduskohtunikele ühepäevaseks. Koolitusel arutati konkreetseid osalejate õnnestumisi ja ebaõnnestumisi.

Kohtunikueetika, eesti keele ja õigusinfo andmebaasi koolituste sihtrühma kuulusid kõikide valdkondade kohtunikud. Kõik kolm koolitust on oma olemuselt väga praktilised. Kohtunikueetika koolituse läbimine on alustavatele kohtunikele kohustuslik ning koolitusel tekib kohtuniku rolli, hoiakuid ja dilemmasid käsitledes alati elav diskussioon.

Tõhusa mentorluse koolituse väljatöötamisel tuginesime kohtuniku kompetentsimudelile. Koolituse fookuse seadmiseks viis koolitaja eelnevalt läbi kolm intervjuud mentorkohtunikega. Arutelude ja praktiliste ülesannete raames täiendati ja ühtlustati mentorkohtuniku teadmisi, oskusi ja praktikaid alustava kohtuniku professionaalse arengu toetamisel.

Lisaks korraldasime alustavatele kohtunikele tutvumiskäigu Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti eesmärgiga saada ülevaade EKEI kompetentsidest ning nõuandeid, millega arvestada ekspertiisi tellimisel.

Alustava kohtuniku toetamiseks on veebipõhised õppimislahendused Moodle keskkonnas. Nii saab uus kohtunik tööga alustamise ajast hoolimata iseseisvalt juba koolitustele eelnevalt õppematerjalidega tutvuda, enesekohaseid teste sooritada, aga ka materjale üle vaadata ja kasutada ühiste aruteluteemade loomise võimalust. Moodle'is täiendusi ei tehtud.

Koolitusnõukogu uuendas koostöös kohtunikueksamikomisjoniga põhjalikult kohtunikueksami programmi⁸ ja kinnitas selle 12.12.2025. Programm kajastab eksamil kontrollitavaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning pakub tuge eksamiks valmistumisel ning on mõeldud järelkasvu leidmise ja ettevalmistamise toetamiseks. Sellega viidi ellu kohtunike koolituse strateegia punktis 6.3 seatud eesmärgi, et jätkuvalt on oluline tagada kohtunike sujuv põlvkonnavahtetus.

1.2 KOHTULAHENDITE KVALITEEDI TAGAMINE (MENETLUSPRAKTIKA ÜHTLUSTAMINE JA MATERIAALÕIGUSE ÜHETAOLINE KOHALDAMINE)

Kohtunike koolituse strateegia 2025–2027

Tegevused:

- 7.2.1 Pakutakse järjepidevalt õiguskoolitusi, pöörates tähelepanu ühiskonnas olulistele valdkondadele.
- 7.2.2 Pakutakse järjepidevalt võimalust osaleda kohtulahendi koostamise koolitusel.
- 7.2.3 Pakutakse järjepidevalt menetluse juhtimise koolitusi.
- 7.2.4 Pakutakse järjepidevalt eesti keele koolitusi.
- 7.2.5 Uuendatakse kohtulahendi koostamise soovitusi.
- 7.2.6 Kindlustatakse ligipääs varasemate koolituste materjalidele ja salvestistele koolitusveebis ja teavitatakse kohtunikke koolitusveebis koolituste järelvaatamise võimalusest. Koolitusmaterjalid koondatakse tervikuks, mis moodustab kohtuniku käsiraamatu.

Strateegia punktis 7.2 nähakse ette kohtulahendite kvaliteedi tagamine ning sellele on kaudselt suunatud paljud koolitused.

Vastavalt punktile 7.2.1. pakuti 2025. aastal järjepidevalt õiguskoolitusi.

⁸ Kättesaadav Riigikohtu kodulehel:

<https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/KoolitusnC3%B5ukogu/Koolitusprogramm%202026.pdf>
(02.02.2026)

Otseselt kohtulahendi koostamisele (p 7.2.2) keskenduti koolitusprogrammis tsiviilkohtuniku ametioskuste koolitusel, aasta alguses ja lõpus süüteovaldkonna kohtunikele toimunud kahel koolitusel ning halduskohtunikega katsetasime uut formaati, nii et koolitus oli jagatud kahele lühemale koolituspäevale. Aasta jooksul said personaalse tagasiside oma kohtuotsusele 20 kohtunikku.

Kohtulahendi koostamise soovitude kehtivad versioonid kinnitati 2024. aastal, koolitusnõukogu pole nende uuendamiseks praegu vajadust näinud. Märkimist väärib asjaolu, et kõik soovitude koostajad on koolituste läbiviimise ja/või lahendite tagasisidestamisega seotud.

Tsiviilkohtunikele toimus menetluse juhtimise koolitus (p 7.2.3) ametioskuste programmi raames. Halduskohtunikele oli planeeritud menetluse juhtimise koolitus kahe a' 4 akadeemilise tunni mahus koolituspäevana. Mitmed küsimused said aga käsitletud tööprotsesside ja meeskonna juhtimise koolituse raames, seetõttu toimus koolitus ühepäevasena. Süüteovaldkonna menetluse koolitus toimus seekord ühepäevasena, edaspidi tasub kaaluda uuesti koolituse mahu suurendamist, et kõikide teemade käsitlemiseks ja diskussioonideks aega jääks.

Kooskõlas punktiga 7.2.4. toimus eesti keele hübriidkoolitus, kus tugineti teadmiste ja oskuste omandamisel ning lihvimisel näidetele kohtulahenditest.

Materiaalõiguse ühetaolise kohaldamise huvides jätkati koolitusseeriaga, mis käsitles Riigikohtu tsiviil-, haldus- ja kriminaalkolleeegiumi aktuaalset praktikat, pöörates materiaalõigusele eraldi tähelepanu ka õigusvaldkondade lõikes. Näiteks haldusõiguse eriosast teemadest käsitleti 2025. aastal sotsiaal-, keskkonna-, riigihanke- ja välismaalaste õigust.

1.3 TÖÖPROTSESSIDE EFEKTIIVSUSE JUHTIMINE JA ORGANISATSIOONI JÄTKUSUUTLIKKUSE TAGAMINE

Kohtunike koolituse strateegia 2025–2027

7.3.1 Korraldatakse tööprotsesside ja menetlusgrupi oskuslikku juhtimist käsitlevaid õppepäevi ning soodustatakse parimate praktikate vahetust (sh õppevisiidid ja õpikojad).

7.3.2 Korraldatakse enesejuhtimise ja vaimse tervise hoidmise koolitusi, et ennetada kohtunike läbipõlemist ja leevendada ülekoormust.

7.3.3 Selleks, et väärtustada kohtuniku tööd ja selle suurt mõju sotsiaalses kontekstis ja toetada võrgustamist, korraldatakse motivatsiooni- ja koostöökoolitusi kogenud kohtunikele.

2025. aastal toimus kahepäevane tööprotsesside ja menetlusgrupi juhtimise koolitus tsiviil- ja halduskohtunikele, mille sihtrühma kuulusid eelkõige alustavad kohtunikud. Kui varem on selle koolituse läbi viinud tsiviilkohtunikud, siis nüüd oli tsiviilkohtuniku kõrval kaasatud ka halduskohtunik, et professionaalsemalt käsitleda tema kolleegide töös ette tulevaid olukordi.

10 või rohkem aastat ametis olnud kohtunikele pakkusime koolitust “Tööprotsesside tõhus juhtimine kogenud kohtunikele”. Osalejad hindasid seda koolitust väga.

Tuge ekspertiiside targaks tellimiseks andis tutvumiskäik Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti. Samuti jätkati aruandlusperioodil ajakohastatud kohtupsühhiaatria e-kursuse käitamisega.

Eraõiguses korraldati läbivalt ümarlaudu, millel arutatud teemad teenivad samuti kohtumenetluse oskuslikuma juhtimise eesmärki (au teotamise ümarlaud; lihtmenetluse ümarlaud; hagi tagamise ümarlaud; kinnise lasteasutuse teenuse ümarlaud; äriregistri seaduse rakenduspraktika ümarlaud; Tartu Ringkonnakohtu, Tartu ja Viru Maakohtute ümarlaud; elatise ümarlaud; Riigikohtu ja ringkonnakohtute ümarlaud; maksejõuetusmenetluse ümarlaud; tarbijakrediidi ümarlaud; Tallinna Ringkonnakohtu, Harju ja Pärnu Maakohtute ümarlaud; hooldusõiguse ja suhtluskorra ümarlaud ning täitemenetluse peatamisega kaasnev füüsilise isiku maksejõuetusmenetlustes). Täiendavalt korraldati halduskohtunike ümarlaud ja Tartu Ringkonnakohtu ja Viru ning Tartu Maakohtu kriminaalkohtunike ümarlaud.

Selleks, et tulla toime raskete olukordadega, kehtestada end positiivselt, juhtida stressi ja tundeid, pakkusime kõikidele kohtunikele vaimne tervise ja positiivse enesekehtestamise koolitust. Eelkõige süüteovaldkonna kohtunikele oli mõeldud koolitus “Enesekehtestamine menetluses ja keerulised olukorrad menetluses”, kuid huvi koolituse vastu oli suur ning endale kasulikku leidsid koolituselt ka teiste valdkondade kohtunikud.

Motivatsiooni- ja koostöökoolitust kogenud kohtunikele 2025. aastal ei toimunud, aga see on plaanis 2026. aastal.

1.4 SPETSIALISEERUMISE TOETAMINE

Kohtunike koolituse strateegia 2025–2027

Tegevused:

- 7.4.1 Luuakse spetsialiseerunud kohtunike aruteluforum ja toetatakse võrgustumist;
- 7.4.2 Korraldatakse spetsialiseerunud kohtunike ümarlaudu.

Tulenevalt punktist 7.4.2. toimusid spetsialiseerumist toetavad koolitused: “Alaealiste ärakuulamine tsiviilkohtumenetluses”, “Ühinguõiguse seminar” ja “Karistused ja karistuste mõistmine”. Alaealiste ja noortega tegelevatele kohtunikele pakkusime koolitusi „Menetluse juhtimine süüteovaldkonna kohtunikele“ ja „(Suurt) traumad kogenud noorte ja alaealiste küsitlemine“.

1.5 DIGIKOMPETENTSIDE ARENDAMINE

Kohtunike koolituse strateegia 2025–2027

Tegevused:

- 7.5.1 Kohtunike digioskused ja teadmised tehnoloogia arengust hoitakse ajakohasena.
- 7.5.2 Kohtunikele pakutakse võimalust osaleda virtuaalistungi juhtimist käsitlevatel mõttevahetustel ja virtuaalistungi teemalistel koolitustel.
- 7.5.3 Toetatakse kohtunike osalust tehisintellekti koolitustel (sh välismaal).
- 7.5.4 Korraldatakse küberkuritegevust käsitlevaid koolitusi.

Strateegia punktis 7.5 seatakse eesmärgiks kohtunike digipädevuste arendamine.

Sügisel toimus õigusinfo andmebaaside koolitus, kus praktiliste harjutuste toel arendati kohtunikutööks vajalike andmebaaside EUR-Lex, HUDOC, CURIA, xLaw ning KS platvormi ja otsingumootorite kasutajavilumust.

Nii alustavatele kui kogenud kohtunikele suunatud tööprotsesside ja meeskonna juhtimise koolitustel puudutati Kohtute Infosüsteemi võimalusi ja erinevate tööd lihtsustavate mallide kasutamist.

Aruandlusperioodil jätkati Riigikohtu, Euroopa Õigusakadeemia ning Läti ja Leedu partnerite koostööprojekti „Baltic Network of EU Law Experts“, mille raames toimus 26.03.2025 veebiseminar „Digital Skills: Focus on Electronic Evidence“, kus käsitleti digitaalsete tõendite kogumise ja kasutamise küsimusi süüteomenetluses. Koolituse viisid läbi Euroopa Õigusakadeemia eksperdid. Samuti leidis nimetatud koostööprojekti raames 17.09.2025 aset veebiseminar, kus tutvustati Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) ja selle kasutamist.

Lisaks eeltoodule toimus 2025. aastal koolitus „TI-teadlik lõppkasutaja, tellija parim abiline“, mille käigus tutvustati suurte keelemudelite (tehisintellekti) toimeloogikat ning protsessianalüüsi ja automatiseerimise meetoodilisi küsimusi, millele järgnesid praktilised käeharjutused.

1.6 KOOLITUSTE EESMÄRGIPÄRANE KUJUNDAMINE

Kohtunike koolituse strateegia 2025–2027	
Koolitusvajaduse hindamine:	
7.6.1	Koolituste eesmärgipärase kujundamise eeldus on koolitusvajaduse kvaliteetne ja meetoodiline hindamine.
Koolitusmeetodid:	
7.6.2	Koolitamise metodoloogia valikul lähtutakse sellest, et koolitused täidaks parimal viisil oma eesmärgid.
7.6.3	Koolitusmeetodina eelistatakse võrgustumist soodustavaid ja arutlemisele suunatud koolitusvorme (ümarlauad, õpitoad jms).
7.6.4	Võimalusel korraldatakse jätkukoolitusi ja muid järeltegevusi, et suurendada koolituse mõju ja praktilist väärtust. Aidatakse kaasa parimate kogemuste jagamisele.
Koolitajate valik ja koolitamine:	
7.6.5	Koolitajana kaasatakse eksperte, ühendades võimalusel õigusküsimused õigusvälise erialateadmisega. Samuti luuakse tandemeid kohtunikest koolitajate ja mittekohtunikest õigusekspertide vahel, et ühendada materiaalsed ja menetlusõiguslikud arutelud.
7.6.6	Panustatakse kohtunikest koolitajate järelkasvu loomisele.
7.6.7	Horisontaalse karjääri toetamiseks pakutakse võimalusel kogenud kohtunikele koolitaja või mentori rolli.
7.6.8	Pööratakse tähelepanu koolitajate tunnustamisele, jätkates parima koolitaja auhinna väljaandmist.
Koolituste pakkumine:	
7.6.9	Liigutakse koolituste personaalse pakkumise suunas vastavalt kohtuniku spetsialiseerumisele, teadmistele ja oskustele.

1.6.1. Koolitusvajaduse hindamine

Koolitusnõukogu kinnitas kohtunike koolitusvajaduse väljaselgitamise ja koolituse tulemuste analüüsimise meetoodika. Sellega nähakse ette koolitusvajaduse väljaselgitamise

allikad ning näitajad, mida kogutakse koolituse tulemuste hindamiseks. Ühtlasi sisaldab metoodika kalendaarset ülevaadet tegevustest koolituste korraldamisel. Metoodika olemasolu aitab kindlustada koolituste kvaliteeti ning mõju organisatsiooni arengule tervikuna.

1.6.2. Koolitusmeetodid ja koolitajate valik

Koolituste metoodika ning koolitajate valikul pöörati erilist tähelepanu strateegia punktide 1.6.2-1.6.5 täitmisele. 2025. aastal toimunud koolitustele antud tagasiside näitab, et kõigis valdkondades korduvad kolm peamist edukuse faktorit:

1. Praktiline rakendatavus – koolitused, kus saab kohe harjutada või analüüsida päris kaasusi, pälvivad kõige kõrgemad hinnangud.
2. Koolitajate professionaalsus ja kogemuspõhine lähenemine – eriti hinnatakse koolitajaid, kes toovad näiteid tegelikust praktikast.
3. Arutelupõhine formaat – väikegrupid, simulatsioonid, ümarlauad ning eri rollide (kohtunik–advokaat–prokurör–kohtunikuabi) koostoomimine loovad suurimat väärtust.

Pidades silmas strateegia punkti 1.6.9 korraldas koolitusnõukogu kohtumise kohtute esimeeste ja osakonnajuhatajatega, et arutada personaalse koolitusvajaduse arvessevõtmise võimalusi. Kaaluti selliseid arengu toetamise viise nagu *coachimine*, mentorlus, mikrokraadi omandamise või muu mitte kohtunike koolitusprogrammis oleva koolituse läbimise finantsiline toetamine, väliskoolitustel ja konverentsidel käimise soodustamine, vajadusel ka ümberõpe ühelt õigusvaldkonnalt teisele. Arvestades üha süvenevat spetsialiseerumist, aga ka seda, et kestev põlvkonnavahtetus ning kohtureformiga seotud ümberkorraldused loovad kohtuorganisatsioonis pideva muutuste fooni, nõuab see kohtunikelt enesetäiendamist ning kohanemist. Osa sellisest arenguvajadusest võib aga olla tugevasti personaalne, mida tavapärane kohtunike koolitusprogramm ei kata. Seepärast otsitakse ühiselt uusi arendustegevusi, mis kohtunike vajadustega võimalikult täpselt kokku läheksid. See töö jätkub 2026. aastal.

1.6.3 Koolitajate tunnustamine

Koolitusnõukogu on alates 2011. aastast tunnustanud parimaid koolitajaid, kes on paistnud silma koolituse läbiviimise kõrge kvaliteedi poolest või kellel on muid suuri teeneid koolitussüsteemi arendamisel. 2025. aastal otsustas koolitusnõukogu edukalt läbi viidud koolituste eest tunnustada Kersti Kerstna-Vaksi.

2024. aastal pälvis 2023. aasta parima koolitaja tiitli Nele Siitam. 2022. aasta parimaks koolitajaks valis koolitusnõukogu Elina Elkindi. Sellele eelneval aastal osutus parimaks koolitajaks Mati Maksing. Parima koolitaja tunnustuse on seni saanud veel Kadri Krebstein (parim koolituste läbiviija), Eerik Kergandberg (2019), Sten Lind (2018), Julia Laffranque (2016), Meelis Eerik (2015), Kaupo Paal (2014), Margit Vutt (2013), Villu Kõve (2012) ja Indrek Rahi (2011). Viimastel aastatel on parim koolitaja saanud kingituseks klaasikunstnik Tiina Sarapu valmistatud klaasist vaagna.

1.7 KOHTUTEENISTUJATE KOOLITAMINE

Kohtunike koolituse strateegia punkti 3 järgi koolitatakse võimalust mööda ka kohtujuriste, konsultante, nõunikke ja kohtunikuabisid.

Kohtujuristide osalus kohtunike koolitusel on aktiivne, nad moodustavad 28,9% kõigist osalejatest. Kohtunikele suunatud koolitustest võttis osa 854 kohtujuristi ja 211 kohtujuristi osales kohtuteenistujatele suunatud koolitustel.

Riigikohus jätkas 2025. aastal kohtuteenistujatele õiguskoolituste korraldamist Harju Maakohtuga (mille koosseisus on kohtute koolitusjuht) sõlmitud lepingu alusel. Kohtuteenistujate õiguskoolituste peamised sihtgrupid on kohtuistungis sekretärid, referendid, registri- ja kinnistussekreterid, kantseleijuhatajad, kohtujuristid. 2025. aastal toimusid kohtuteenistujatele järgmised koolitused kokku 4 koolituspäeval:

1. “Eesti-Vene õigusabilepingu lõppemise tagajärjed Eesti kohtumenetlusele”;
2. “Võlaõigus: Ehitustöövõtt”;
3. “Asja- ja kinnistusraamatuõiguse arengud ja praktilised probleemid”;
4. “Registrimenetluse probleemid”.

Kohtuteenistujate õiguskoolituste koolitusaastat saab saadud tagasisidest lähtudes hinnata edukaks.

1.8 VÄLISKOOLITUSED NING VÄLISSUHTLUS

Strateegia punkti 5 järgi soodustatakse ja toetatakse kohtunike osalemist Euroopa Liidu liikmesriikide ja teiste demokraatlike riikide ning organisatsioonide korraldatud koolitustel ja õppevisiitidel. Riigikohus võtab osa kohtunike koolitusega tegelevate välisorganisatsioonide tööst.

Riigikohus osaleb jätkuvalt aktiivselt EJTN-i (Euroopa Kohtunike Koolituse Võrgustiku) ja ERA (Euroopa Õigusakadeemia) töös.

Riigikohus finantseerib kohtunike osalemist väliskoolitustel, millest suurema osa moodustavad EJTN-i koolitused, kuid nagu varasemalt, leidsid aktiivsed kohtunikud ka 2025. aastal endale huvipakkuvaid koolitusi teisteltki koolitusasutustelt nagu EIPA (Euroopa Avaliku Halduse Instituut), EUIPO (Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet) ja osalesid mitmetel Euroopa Nõukogu poolt toetatavate projektide koolitustel (JUST, Sunajust).

Riigikohtu kaudu osalesid esimese ja teise astme kohtunikud 2025. aastal väliskoolitustel kokku 60 korda⁹, võrdluseks, 2024. aastal oli osalemiste arv 66. Kohapeal osalemist eelistati eelmisel aastal 45 korral ning veebis 15 korral. Võrdluseks, 2024. aastal oli kohapeal osalemisi 46 ja veebikoolitust eelistati 20 korral. Veebis toimuvatest koolitustest pooled ehk 8 osalust olid EJTN-i keelekursused, mis on kohtunike seas väga soovitud, kuid kohtade vähesuse tõttu täituvad grupid kiiresti. Kohtute lõikes osalesid väliskoolitusel kõige enam Harju Maakohtu kohtunikud – 21 korda. Järgnesid Viru Maakohus 11 ning Pärnu Maakohus 10 osalemiskorraga. Kui võrrelda valdkonniti, siis kõige enam väisasid väliskoolitusi tsiviilõiguse kohtunikud (41 osalemist), järgnesid karistusõiguse kohtunikud 10 osalemiskorraga ja halduse kohtunikud 9 osalemiskorraga. On kohtunikke, kes käivad välismaal väga aktiivselt: üks kohtunik osales aastas lausa 7 väliskoolitusel, kolm kohtunikku osales aasta jooksul viiel väliskoolitusel ja üks kohtunik neljal koolitusel. (Seega 26 osaluskorda 60-st kuulub viiele kohtunikule).

⁹ Arvestatud on iga üksikut osalemist. Näiteks kui kohtunik osales aasta jooksul kolmel väliskoolitusel, siis on arvestatud kolme osalemist.

Õppeasutuste lõikes osaleti kõige enam EJTN-i koolitustel (34 korda), ERA koolitustel osaleti 4 korda ning muude õppeasutuste koolitusi väisati 22 korral.

Riigikohus võõrustas EJTN-i lühiajalise vahetusprogrammi raames viite väliskohtunikku Prantsusmaalt, Saksamaalt, Itaaliast, Tšehhist ja Rumeeniast. Tutvumaks Eesti justiitsüsteemiga, toimusid kohtumised justiitsministeeriumis, E-Eesti Esitluskeskuses, Tartu Ülikooli õigusteaduskonnas, Harju Maakohtus, Eesti Advokatuuris, Tallinna Ringkonnakohtus, Õiguskantsleri Kantseleis, Riigiprokuratuuris ja Riigikohtus. Vahetusprogrammi ühel päeval stažeerisid väliskohtunikud Harju Maakohtus, kus neid võõrustasid ning tutvustasid kohalikku kohtupidamist vastava valdkonna kohtunikud. Väliskohtunikud tagasisidestasid vahetusprogrammi Eestis äärmiselt positiivselt.

Riigikohus võõrustas ka EJTN-i kohtu esimeeste vahetusprogrammi raames Weideni töökohtu (Arbeitsgericht Weiden) esimeest Dietmar Striegani Saksamaalt. Saksamaa töökohtu esimehega külastati samuti Eesti erinevaid õigusasutusi nagu Harju Maakohut, Õiguskantsleri Kantseleid, Tartu Ringkonnakohtu, Justiits- ja Digiministeeriumi ning Riigikohtu. Eestist kui digiriigist ülevaate saamiseks külastati E-Eesti Esitluskeskust.

2025. aastal käisid kokku 7 kohtunikku õppevisiitidel, neist 2 kohtunikku õppevisiidil Euroopa Liidu Kohtus, 1 kohtunik Euroopa Inimõiguste Kohtus, 2 kohtunikku Euroopa Liidu institutsioonides Brüsselis, 1 kohtunik Luksemburgis kombineeritud visiidil Euroopa Liidu Kohtus ja Euroopa Prokuratuuris, 1 kohtunik Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsil ja 5 kohtuteenistajat õppevisiitidel Euroopa Liidu Kohtus, Euroopa Inimõiguste Kohtus ja Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ametis.

EJTN-i lühiajalises vahetusprogrammis Euroopas osales viis kohtunikku, keda võõrustasid Horvaatia, Rumeenia, Itaalia ja Saksamaa kolleegid.

EJTN-is toimuvad rahvuslike kontaktpunktide ja kohtunike vahetusprogrammi töögrupi kohtumised, kus arutatakse vahetusprogrammidega seotud sisulisi ja korralduslikke küsimusi, panustamaks EJTN-i toimimisse ja arengusse. Töögrupi kohtumistel osaleb ka riigikohtu õigusteabe- ja koolitusosakonna nõunik. Õigusteabe- ja koolitusosakonna juhataja esindab Riigikohtu EJTN-i Peaassambleel ja Direktorite kohtumisel.

Jätkuna 2024. aasta aprillis toimunud kriminaalkohtunike õppevisiidile Hollandisse, mis keskendus küberkuritegevuse vastasele võitlusele ning mille raames käsitleti põhjalikumalt digitõendite kasutamist süüteomenetluses, esitasid Hollandi partnerkohtud Zwolles (Rechtbank Overijssel, vestiging Zwolle) ja Haagis (Gerechtshof Den Haag) palve korraldada vastuvisiit Eestisse. Vastuvisiit leiab EJTNi toel aset 2026. aasta kevadel. Eeltoodu on heaks näiteks õppereiside võrgustikku tugevdavast ja eri kohtuspetsialiseerumiste vahelist koostööd edendavast mõjust.

1.9 VÄLISRAHASTUSE KAASAMINE

Avaliku õiguse valdkonnas on Riigikohtul õnnestunud kaasata välisrahastust kolme aktiivse projekti kaudu.

Euroopa Sotsiaalfond+ projekt kogusummas 100 000 eurot, kestusega kuni 31.12.2029, on suunatud kohtunike spetsialiseerumise tagamisele alaealistega seotud asjades, arvestades nii kohtute seadusest tulenevat kohustust kui ka kohtunike põlvkonnavahetust. Projekti raames arendatakse õiguspraktikute, sealhulgas kohtunike ning teiste menetlusosaliste, nagu prokurörid ja advokaadid, koolitust alaealisi ja noori täiskasvanuid puudutavatel teemadel.

Eesmärk on vähendada noorte õigusrikkumisi, sealhulgas nende ennetamist, tagada sobivate sekkumismeetmete ja toe pakkumine võimalikult varakult, näiteks alaealisi puudutavate tsiviilasjade lahendamisel, ning kindlustada noorte õigusrikkujate eakohane kohtlemine, et vähendada korduvkuritegude toimepanemise tõenäosust.

Euroopa Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (AMIF) projekt kogusummas 263 135 eurot, kestusega kuni 31.12.2029, on suunatud Eesti kohtusüsteemi võimestamisele rände- ja varjupaigapakti rakendamiseks. Projekti eesmärk on edendada sihtrühma kutseoskusi ja teadmisi, et tagada tõhus ja kvaliteetne välismaalaste asjade, sealhulgas rände- ja rahvusvahelise kaitse asjade menetlus ning valmisolek rändekriisidele tulemuslikult reageerida. Projekti tulemusena on tagatud justiitsüsteemi erialaspetsialistide – kohtunike, kohtuteenistujate, advokaatide ja teiste välismaalaste õigusega seotud spetsialistide – väljaõpe välismaalaste õiguse teemadel. Projekti raames korraldatakse koolitusi ja õppereise, vajaduse korral ka õppusi, valmistatakse juhend- ja õppematerjale ning soetatakse kaasaegset erialakirjandust.

Euroopa Sisejulgeolekufondi (ISF) projekt kogusummas 175 000 eurot, kestusega kuni 31.12.2027, on suunatud Eesti kohtusüsteemi võimekuse tagamisele võitluses raske- ja organiseeritud kuritegevuse, radikaliseerumise ja terrorismiga. Projekti raames viiakse läbi siseriiklikke koolitusi ning korraldatakse õppevisiite ja osaletakse väliskoolitustel. Samuti korraldatakse õpikodasid, mis võivad hõlmata väliskoolitajate ja -ekspertide visiite Eestisse.

Aruandlusperioodil jätkus Riigikohtu, Euroopa Õigusakadeemia ning Läti ja Leedu partnerite koostööprojekt „Baltic Network of EU Law Experts“. Projekti raames toimus 26. märtsil veebis veebiseminar „Digital Skills: Focus on Electronic Evidence“, kus käsitleti digitaalsete tõendite kogumise ja kasutamise küsimusi süüteomenetluses. Koolituse viisid läbi Euroopa Õigusakadeemia eksperdid. Eesti kohtutest osales koolitusel 11 inimest, kes andsid sellele positiivse tagasiside. Samuti toimus 17. septembril veebis veebiseminar „Euroopa karistusregistrite infosüsteem“, mille raames tutvustati Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) ja selle kasutamist. Ka see veebiseminar toimus Euroopa Õigusakadeemia, Riigikohtu ning Läti ja Leedu partnerite koostöös käivitunud programmi „Baltic Network of EU Law Experts“ raames. Eesti kohtutest osales koolitusel kuus inimest.

Rahastus saadi Euroopa Komisjoni taotlusvoorus JUST-2025-JCOO projektile nimega „EJN network ESTONIA“ 2026.-2027. aastaks. Selle projekti peamine eesmärk on tugevdada rahvusvahelise organisatsiooni European Judicial Network'i (EJN) riiklikku võrgustikku Eestis. See on oluline rahvusvahelise eraõiguse ühetaoliseks kohaldamiseks. Projekti raames pakutakse kohtunikele, advokaatidele, notaritele, kohtutäituritele ja pankrotihalduritele ning teistele õigustöötajatele teadmisi ja juhiseid EL-i rahvusvahelise eraõiguse ning rahvusvahelise tsiviilkohtumenetluse õiguse kohaldamiseks. Korraldatakse koolitusi, töötube, ümarlaudu ning õppereise Soome, et edendada ka rahvusvahelist koostööd. Võrgustumisprojekti esitasid koostöös Riigikohus ja Tartu Ülikool; kaasatud on Eesti Advokatuur, Notarite Koda, Eesti Juristide Liit, Justiits- ja Digiministeerium ning Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite koda.

Valmistati ette 2026. aasta kohtunike koolitusprogrammis Euroopa Nõukogu rahastatud SLAPPide (vaigistuskaebuste) teemaline koolitus kohtunikele ja ajakirjanikele, koolitusele kaasatakse ka paar prokuröri. Lisaks eelnevale jätkub Riigikohtu koostöö USA Justiitsministeeriumiga, et tõkestada rahapesu ning korraldada selles valdkonnas kohtunikele ka koolitusi.

1.10 KOOSTÖÖKOOLITUSED PROKURATUURI JA ADVOKATUURIGA

Strateegia punktis 4 on välja toodud partnerluse ja dialoogi tähtsus kõikide huvigruppidega. Kohtunike koolitusnõukogu, Eesti Advokatuuri ja Prokuratuuri sõlmitud koolituskoostöö lähtealuste ning hea tava järgi on kohtunikel alates 2019. aastast olnud võimalus osaleda nii prokuratuuri kui ka advokatuuri koolitustel. 2025. aastal osales 17 kohtunikku advokatuuri koolitustel ning 2 kohtunikku prokuratuuri koolitustel. Prokurörid osalesid kohtunike koolitustel 14 ja advokaadid 444 korral. Koostöökoolitustena korraldati 6 koolitust.

1.11 Strateegia rakendamise edukuse hindamine

Strateegia punktis 8 on antud järgmised näitajad, mille järgi hinnata strateegia rakendamist:

Näitaja	Algtaase 2023	Sihttaase 2025–2027	2025	2026	2027
Usaldus kohtute vastu	71% ¹⁰	Võrdne või suurem kui 71%	62%		
Menetlusosaliste rahulolu	2023. aastal menetlusosaliste rahulolu uuringut ei tehtud. Järgmine uuring viiakse läbi 2025. aastal. 2021. aastal oli professionaalsetest menetlusosalistest kohtu tööga rahul 92% sihtrühmast.	Võrdne või suurem kui 92%	Menetlusosaliste rahulolu uuringut 2025. aastal ei korraldatud.		
Koolituses osalenute hinnang/rahulolu	Osalejate hinnangul vastasid 2023. a koolitused ootustele ning koolitajatega oldi rahul.	Hea või kõrgem	Osalejate hinnangul vastasid 2025. a koolitused ootustele ning koolitajatega oldi rahul.		

¹⁰ Arvutivõrgus: Riigikohtu uudis 28.11.2023 <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/uuring-kohtuid-usaldab-71-eesestimaalastest> (10.02.2026).

Kohtunike hõlmatus koolitustega	2023. a osales koolitustel 234 kohtunikku (kokku oli ametis 247 kohtunikku), so 94,7% kohtunistest. Kohtunike osalemiskordi koolitus-päevadel oli kokku 1435, st keskmiselt osales üks kohtunik 6,1 koolituspäeval.	Koolitustel osaleb vähemalt 95% kohtunistest. Keskmiselt osaleb üks kohtunik vähemalt 5 koolituspäeval aastas.	2025. a osales koolitustel 214 kohtunikku (kokku oli ametis 242 kohtunikku), so 88,4% kohtunistest. Kohtunike osalemiskordi koolituspäevadel oli kokku 1281, st keskmiselt osales üks kohtunik 5,9 koolituspäeval.		
Alustavate kohtunike hõlmatus koolitustega	2023. a osales koolitustel 42 alustavat kohtunikku (kokku oli ametis 42 alla 3-aastase staažiga kohtunikku) so 100% alustavatest kohtunistest. Alustavate kohtunike osaluskordi koolituspäevadel oli kokku 360, st keskmiselt osales 1 alustav kohtunik 8,6 koolituspäeval.	Koolitustel osaleb 100% alustavatest kohtunistest. Keskmiselt osaleb alustav kohtunik vähemalt 6 koolituspäeval aastas	2025. a osales koolitustel 55 alustavat kohtunikku (kokku oli ametis 55 alla 3-aastase staažiga kohtunikku) so 100% alustavatest kohtunistest. Alustavate kohtunike osaluskordi koolituspäevadel oli kokku 421, st keskmiselt osales 1 alustav kohtunik 7,7 koolituspäeval.		

Kohtujuristide hõlmatus koolitustega	2023. a osales koolitustel 214 kohtujuristi (kokku oli ametis 233,5 kohtujuristi seisuga 31.12.23), st osales 92% kohtujuristidest. Kohtujuristide osalemiskordi koolituspäevadel kokku oli 1066, st keskmiselt osales 1 kohtujurist 5 koolituspäeval.	Koolitustel osaleb 92% kohtujuristidest. Keskmiselt osaleb kohtujurist vähemalt 5 koolituspäeval aastas.	2025. a osales koolitustel 204 kohtujuristi (kokku oli ametis 224 kohtujuristi seisuga 31.12.25), st osales 91% kohtujuristidest. Kohtujuristide osalemiskordi koolituspäevadel kokku oli 854, st keskmiselt osales 1 kohtujurist 4,2 koolituspäeval.		
Kohtuniku kompetentsimudelil põhineva kohtunike küsitluse tulemused	2024. aastal (esmakordselt piloodina) PlanPro-s läbiviidud koolitusvajaduse küsimustikule vastas 107 kohtunikku ehk 40%.	Küsimustikule on vastanud igal aastal vähemalt 40% kohtunikest. Kohtunike hinnang sellele, kui võrd nende oskused ja teadmised võimaldavad edukalt tööga toime tulla, on paranenud.	Vastas 68 kohtunikku ehk 28% kohtunikest.		

2. 2025. aasta kohtunike koolitusprogrammi täitmine

2.1 Üldinfo

2025. aastal korraldati 59 koolitust, mille kestus oli kokku 79 koolituspäeva. 2025. oktoobrist kuni 2026. märtsini toimub kohtupsühhiaatria e-kursus, mille ajakohastatud videoloengute kogumaht küündib 75 akadeemilise tunnini.

2025. aastal jäid vajaduse puudumise tõttu ära Politsei- ja Piirivalveametiga kavandatud ümarlaud, halduskohtunike ja advokaatide ümarlaud ning majandushaldusõiguse seminar.

2026. aastasse lükkusid edasi järgmised koolitused ja ümarlauad (neist osad on aruande kinnitamise ajaks juba toimunud):

1. „Halduskohtunike ümarlaud“ (toimus 15.-16.01.2026)
2. “Maksuõigus tsiviilkohtunikele” (toimus 29.01.2026).
3. „Isikulised tõendiallikad“ (toimub välislektoritega 05.-06.03.2026)
4. “Andmekaitseõiguse jätkukoolitus (toimub 14.05.2026);
5. “Vara arestimine ja konfiskeerimine” (toimub 15.05.2026);
6. Kompromissid ja lepitusmenetlused halduskohtus” (toimub 21.05.2026);
7. “Konkurentsioigus” (toimub 2026. aasta sügisel);
8. „Materiaalõigus“ (toimub sobivate teemade leidumisel 2026. aastal)

2025. aastal lisandus programmi:

1. „Eelotsuse küsimine Euroopa Liidu Kohtult“ (toimus 24.10.2025)
2. „Erihoolekandeteenused“ (toimus 06.11.2025)
3. Tutvumiskäik Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti (toimus 19.11.2025)
4. Ümarlaud „Täitemenetluse peatamisega kaasnev füüsilise isiku maksejõuetusmenetluses“ (toimus 11.12.2025).

2.2 2025. aastal toimunud koolitused

Kuupäev	Pealkiri	Koolitaja	Kokkuvõte
2025. oktoober – 2026. märts	Kohtupsühhiaatria e-kursus		2025. aastal jätkus ajakohastatud kohtupsühhiaatria e-kursuse käitamine. 24 nädala jooksul antakse meie õiguspraktikutele ülevaade psüühilise seisundi hindamisel kasutatavatest põhimõistetest ja peamistest juriidilises kontekstis olulistest psüühikahäiretest ning kasutatavatest diagnostika- ja ravimeetoditest. Samuti käsitletakse kursusel kehtivas seadusandluses reguleeritud olukordi, kus kohtumenetluses võib olla vajalik vaimse tervise alaseid eriteadmisi rakendada. Kursus viiakse läbi Tartu Ülikooli õpikeskkonnas Moodle, kus see on kättesaadav kohtunikele, nõunikele ja kohtujuristidele, prokuröridele ja advokaatidele ning juura- ja meditsiinitudengitele. Ajakohastatud videoloengute kogumaht küündib 75 akadeemilise tunnini. Seda tänu uuenenud loenguosadele tsiviilõiguse moodulis. Kursuse käitamise ja uuendamisega jätkatakse ka 2026. aastal.
16.-17.01.2025; 14.02.2025; 13.-14.03.2025; 10.04.2025; 08.05.2025; 12.06.2025; 18.09.2025; 09.10.2025; 13.-14.11.2025	Tsiviilkohtuniku ametioskuste koolitus (sh menetluse juhtimine ja kohtulahendi koostamine) (Tallinn)	Urmas Volens, Kaupo Paal	Koolituspäevadel käsitleti süstemaatiliselt ja kõikehõlmavalt nõudealuseid, mille alusel saab kohus erinevaid nõudeid rahuldada, nende eelduseid, võimalikke vastuväiteid, tõendamiskoormist ja nende nõuete lahendamise seotud kohtu ülesandeid. Koolitusprogrammis läheneti teemadele võimalikult kohtusüsteemi vaatest lähtuvalt. Keskenduti kohtuniku rollile ja kohtu ülesannetele tsiviilkohtumenetluses. Koolituspäevadel viidi edukalt kokku tsiviilkohtumenetlusõigus ja materiaalne eraõigus. Koolitusprogrammis keskenduti ka neile tegevustele, mida kohus peaks tegema, et jõuda lahendini, mis jääks kõrgemas astmes jõusse ja oleks efektiivselt täitemenetluses täidetav, nt arutleti resolutsioonide sõnastamise üle. Osalejaid jäid programmiga väga rahule ja andsid positiivset tagasisidet. Hinnati koolituse süsteemsust (nii mentlus- kui ka materiaalõiguse osas), praktilisi nõuandeid ja koolitusruumis tekkinud arutelusid. Esmakordselt osales programmis ka üks kriminaalasju lahendav kohtunik.

16.01.2025	Kohtulahendi koostamine süüteoaldkonna kohtunikele (Tallinn)	Sten Lind, Heili Sepp	Koolitusel käsitleti hea kohtuotsuse tunnuseid, arutleti, kellele otsust kirjutatakse ning kuidas jõuda selge ja loogilise struktuurini. Osalejate kaasamiseks kasutati aktiivõppe meetodeid ning huvilistel oli võimalik saada oma jõustunud lahenditele ka tagasiside. Koolitust hinnati kasulikuks ning saadud teadmisi ja oskusi igapäevatoos rakendatavaks.
23.-24.01.2025	Kohtueelne menetlus (Tartu)	Mairi Heinsalu, Grete Vahtra, Sandra-Kristin Kärner, Kelly Kruusimägi	Õppeaasta karistusõiguses juhatas sisse kohtueelse menetluse seminar, mis pakkus osalejatele elulise ja praktilise sissevaate riikliku süüdistuse igapäevatoos ning kohtueelse menetluse toimimisse tervikuna. Koolituse käigus käsitleti nii aegkriitiliste süüasjade kui ka keerukamate peitkuritegude kohtueelse menetluse kulgu, pöörates tähelepanu menetluse käigus tekkivatele sisulistele ja menetluslikele valikutele ning nende mõjule edasisele kohtumenetlusele. Koolituse viisid läbi Harju Maakohtu kohtunikud Mairi Heinsalu ja Grete Vahtra ning Põhja Ringkonnaprokuratuuri vanemprokurör Kelly Kruusimägi. Koolitus pälvis arvukalt kiidusõnu. Koolitus oli kaasrahastatud Euroopa Liidu vahenditest. Koolituse videosalvestis on kättesaadav Riigikohtu koolituste kodulehel.
24.01.2025	Au teotamise ümarlaud (Tallinn)	Urmas Volens	Ümarlaua arutleti osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on kerkinud au teotamist puudutavate vaidluste lahendamisel. Ümarlaua arutleti selle üle, mis ikkagi on (au teotava väite) avaldamine ja millal see toimub nt korteriühistu liikmete ringis; kuidas hinnata isikliku õiguse rikkumise õigusvastasust; millal tuleks sellistes vaidlustes rakendada esialgset õiguskaitset; kuidas eristada kaudset faktiväidet ja hinnangut; kas ja kuidas saab juriidiline isik nõuda faktiväidete ümberlükkamist. Täiendavalt arutleti hüvitiste piiride, taolistes vaidlustes uudiste või artiklite ilmumise takistamise ja "jagamise" tähenduse üle sotsiaalmeedias. Ümarlaua kokkuvõte on leitav koolitusveebist.

31.01.2025	Asjaõiguse seminar (Tallinn)	Kaupo Paal	Seminaril anti ülevaade erinevatest asjaõiguslikest nõuetest. Käsitleti erinevaid asjaõiguse teemasid nagu kannete tegemist kinnistusraamatusse, kohtuotsuse resolutsiooni või kompromissi formuleerimist ja juurdepääsu temaatikat. Osalesid nii kohtunikud kui ka kohtunikuabid. Osalejate seas oli väga suur huvi koolituse vastu, mistõttu korraldatakse asjaõiguse seminar ka 12. veebruaril 2026 ja kaasatakse paar notarit. Seminari sisu on analoogne, sest sel korral osalevad inimesed, kes piirarvu täitumise tõttu varem ei saanud. Seminar pälvis väga positiivset tagasisidet nii koolituse sisu kui ka lektori osas.
07.02.2025	Riigikohtu halduskolleegiumi aktuaalne praktika (Tartu ja veeb)	Ivo Pilving, Nele Siitam	Samaselt varasemaga juhatas õppeaasta haldusõiguses sisse loengupäev Riigikohtu halduskolleegiumi aktuaalsest praktikast, mis viidi kohtupraktika ühtlustamise nimel läbi kõikidele kohtunikele ühiselt. Lektorite edurivi moodustasid traditsiooniliselt riigikohtunik Nele Siitam, kes töötas süstematiseeritult läbi olulisema kohtupraktika haldusõiguse üld- ja eriosast, ning riigikohtu halduskolleegiumi esimees Ivo Pilving, kes tutvustas lähemalt halduskohtumenetlust puudutavaid kohtulahendeid, käsitledes ka mitmeid halduskohtunikelt laekunud teemapüstitusi. Osalejad hindasid koolitust asjakohaseks ja sisukaks, tuues esile kompaktse ning professionaalse ülevaate Riigikohtu halduskolleegiumi eelmise aasta olulisematest lahenditest. Koolituse videosalvestis on kättesaadav Riigikohtu koolituste kodulehel.
20.02.2025	Euroopa Liidu Kohtu praktika tsiviilasjades (Tartu ja veeb)	Liina Teras	Koolitusel anti ülevaade olulisemast Euroopa Kohtu praktikast tsiviilasjades 2023. ja 2024. aastal, mis puudutas mitmeid erinevaid õigusvaldkondi - tarbijakaitse, tööõigus, intellektuaalomandiõigus ja nii edasi. Täiendavalt andis koolitaja ülevaate Euroopa Kohtu tegevusest 2024. aastal, eelotsusemenetluse reformist, Eesti kohtute koostööst Euroopa Kohtuga ja eelotsusetaotluse koostamisest.

21.02.2025	Riigikohtu kriminaalkolleegiumi aktuaalne praktika (Tartu ja veeb)	Velmar Brett, Mario Truu	2025. a jätkati traditsioonilise ülevaatega Riigikohtu kriminaalkolleegiumi aktuaalpraktikast, keskendudes eraldi olulisemale kohtupraktikale nii materiaali- kui ka menetlusõiguse vallas. Olulisemat materiaaloiguslikku praktikat käsitles Tartu Ringkonnakohtu kohtunik Mario Truu. Menetlusõiguslikke küsimusi lahkas taaskord riigikohtunik Velmar Brett. Osalejad hindasid koolitust väga kõrgelt, tuues esile selle praktilisuse, sisukad materjalid ning avatud ja kaasava aruteluvormi rakendamise. Karistusõiguse ja kriminaalmenetluse aktuaalprobleemide koolitus jätkub 2026. aastal. Koolituse videosalvestis on kättesaadav Riigikohtu koolituste kodulehel.
06.03.2025	Lihtmenetluse ümarlaud (Tallinn)	Kaupo Paal	Ümarlaual arutleti osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on kerkinud lihtmenetluse kohaldamisel. Ümarlaual arutleti selle üle, milline on lihtmenetluse kohaldamise praktika kohtunike seas, millised erisused on lihtmenetluses kohtuistungis ja ärakuulamise puhul, arutleti üldiste menetluspõhimõtete ja oluliste menetlusõiguste üle. Täiendavalt arutleti tähtaegade, esindajate, tõendite, kättetoimetamise, edasikaebamiseks loa andmise ja erisuste üle elatise või tarbijakrediidi asjades. Ümarlaua kokkuvõte on leitav koolitusveebist.
06.03.2025	Eetika (Tartu)	Andra Pärismägi	Koolituse fookuses olid praktilise eetika küsimused ja dilemmad. Põhjalike arutelude käigus keskenduti nii väärtustele, isiksuseomadustele, kohtunikutööks vajalikele oskustele, kohtute usaldusväärsusele, omavahelisele suhtlemisele, korruptsioonile, distsiplinaarküsimustele kui sotsiaalsele meediale. Koolitaja kasutas teemasse sisseelamiseks ja kaasamõtlemise ergutamiseks ülesandeid ja rühmatöö formaati. Osalejad hindasid tagasisides praktilisi näiteid ja elavat arutelu ning leidsid, et koolitus aitas paremini mõtestada kohtunikutööga seonduvat eetilist probleemistikku.
07.03.2025	Meediakoolitus algajatele (Tartu)	Rasmus Kagge	Koolitaja andis ülevaate meediamaastiku toimimisest ning universaalsetest oskustest avalikkusega suhtlemisel. Tähelepanu alla võeti kohtute ja kohtunikega seotud aktuaalsed teemad meedias. Osalejad töötasid välja hea intervjuu valemi, katsetasid oma sõnumi loomist ning igaüks sai praktiseerida intervjuu andmist. Koolituse tagasisides hinnati praktilisi soovitusi, intervjuu ettevalmistamise selget struktuuri ja lühiintervjuu andmist, mis lisas edaspidiseks meediaga suhtlemiseks enesekindlust.

12.03.2025	Võlaõigus - õiguskaitsevahendid (Tartu ja veeb)	Karin Sein	Koolitus toimus jätkuna 2023. aasta VÕS koolitusele. Sellel korral keskenduti võlasuhtest tuleneva kohustuse täitmise nõudele ja kahju hüvitamisele. Kahju hüvitamise puhul käsitleti põhjalikult kahju hüvitamise eeldusi ja ulatust. Koolitusel anti ulatuslik ülevaade materiaaloigusest, siseriiklikust kohtupraktikast ja ka vähesel määral olulisemast Saksamaa kohtupraktikast.
20.03.2025	Hagi tagamise ümarlaud (Tallinn)	Vahur-Peeter Liin	Ümarlaua arutleti osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on kerkinud hagi tagamise kohaldamisel. Osalesid nii kohtunikud kui ka advokaadid. Ümarlaua arutleti hagi tagamise eelduste ja proportsionaalsuse üle; hagi tagamise kohaldamise üle patendiasjades; kas ja kuidas saab kolmandate isikute õigusi piirata ja neid kaitsta hagi tagamise korras; millised saavad olla hagi tagamise abinõud arvestades erinevaid varaliike ja meetmeid. Ümarlaua kokkuvõte on leitav koolitusveebist. Kõiki osalejate esitatud teemasid ei jõutud ümarlaua käsitleda ja ilmnes selge vajadus korraldada hagi tagamisele keskenduv ümarlaud uuesti. Järgmine taoline ümarlaud toimub taas nii kohtunike kui ka advokaatide osalusel 2026. aastal.
20.03.2025	Eesti keel (Tartu ja veeb)	Mihkel Metslaid	Eesti keel toimub hübriidina nii kohapeal kui veebis. Koolituse raames keskenduti lahendites esinevatele sagedasematele ortograafia- ja stiilivigadele. Koolituse suurim tugevus ja peamine vajadus on praktiline, tööga otseselt seotud keele- ja stiiliteadmiste värskendamine, mis on kohtunike igapäevatoos vältimatu. Praktilisi ülesandeid oodatakse veelgi enam ning aega nende lahendamiseks

21.03.2025	Kinnise lasteasutuse teenuse ümarlaud (Tartu)	Liina Naaber-Kivisoo, Kalev Saare	Ümarlaua arutleti osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on tekkinud seoses kinnise lasteasutuse teenusega (KLAT). Ümarlaua toimumist kaasrahastas Euroopa Liit (Euroopa Sotsiaalfond+). Ümarlaua osalesid kohtunikud, kohtujuristid ja Sotsiaalkindlustusameti esindajad. Ümarlaua arutleti KLAT pakkumise kitsaskohti nagu personali- ja õppekohtade puudus, samuti kohtumenetluses kerkivate küsimuste üle (lapse teenusele suunamise aeg, korduvsuunamised, asutuse märkimine kohtumääruses, laste ärakuulamine menetluses). Ümarlaua kokkuvõtte on leitav koolitusveebist. Ümarlaua kerkis kohtunike seas soov külastada KLA teenust osutavat õppekeskust. Koolitusosakond korraldab kohtunikele õppereisi Emajõe keskusesse 11. veebruaril 2026.
26.03.2025	Baltic Network of EU Law Experts veebiseminar „Digital Skills: Focus on Electronic Evidence“ (Veeb)	Júlio Barbosa e Silva, Ramin Farinpour, Chatrine Rudström, Adrian Sandru	Euroopa Õigusakadeemia, Riigikohtu ning Läti ja Leedu partnerite koostöös käivitunud programmi „Baltic Network of EU Law Experts“ raames toimunud veebiseminaril käsitleti digitaalsete tõendite kogumise ja kasutamise küsimusi süüteomenetluses. Koolituse viisid läbi Euroopa Õigusakadeemia eksperdid. Eesti kohtutest oli osalejaid 11, kes andsid koolitusele positiivse tagasiside.
27.03.2025	Tõhus mentorlus (Tartu)	Mait Raava	Tõhusa mentorluse koolituse väljatöötamisel tuginesime kohtuniku kompetentsimudelile. Osalejad töötasid mentorluse juhise ja lahendasid ülesandeid, mis tõendus põhised suunasid mentorit toetama alustava kohtuniku kompetentsuse ja karjääri arengut. Kasulikuks peeti nii mentorluse aluspõhimõtete väljatoomist kui juhust.

28.03.2025	Vaimne tervis ja positiivne enesekehtestamine (Tartu)	Ülle Pind	Koolitusel käsitleti vajaduste ja tähenduslikkuse, töörollist tuleneva isikliku mõju, tasakaalu ja enesejuhtimise ning tunnete reguleerimise teemasid. Osalejaid aktiveeriti ülesannete ja rühmatöödega, need sundisid enesesse vaatama ja oma hoiakuid analüüsima. Hinati koolitusel läbitud teemasid, näpunäidete rakendatavust, tempot, koolitaja praktilist kogemust ja selle sidumist koolitusega.
03.04.2025	Rahvusvaheline perekonnaõigus (Tartu ja veeb)	Maarja Torga	Koolitusel anti ülevaade rahvusvahelise perekonnaõigusega seonduvatest probleemidest. Koolitusel käsitleti põhjalikult mitmeid olulisi teemasid nagu põlvnemine, eestkosted, vanemlik vastutus, lapserööv, lapsendamine, elatis, abiellumine, lahutamine ja abieluvara rahvusvahelise perekonnaõiguse kontekstis. Täiendavalt koolitaja tutvustas rahvusvahelise perekonnaõiguse aktide süsteemi, mille osaks on välislepingud, Haagi Konventsioonid, EL määrused ja riigisisised õigusaktid, sh koolitaja tutvustas, kuidas erinevaid allikaid leida. Koolitus pälvis väga positiivset tagasisidet ja osalejate hinnangul oli see nende tööks igati vajalik.
04.04.2025	Äriregistri seaduse rakenduspraktika ümarlaud (Tartu)	Margit Vutt, Andres Vutt	Ümarlaul arutleti osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on tekkinud seoses äriregistri seaduse rakendamisega. Ümarlaul arutleti paljude teemade üle, millest mõneks oli juriidilise isiku registrist kustutamine, kustutamispirangu rikkumise tagajärjed, juhatuse liikmete ametiaeg ja selle tähendus registris, menetlusosalised ja määruskaebuse esitamise õigus, osaühingu osale seatud keelumärke toime, ärikeeld, registrimenetluste liitmine ja veel mitmetel teemadel. Ümarlause kokkuvõte on leitav koolitusveebist.
16.04 ja 25.09.2025	Kohtulahendi koostamine haldusvaldkonna kohtunikele (Tartu)	Virgo Saarmets	Koolitusel arutleti kohtulahendi tähenduse, menetluskulude määramise, kohtulahendi adressaatide, arusaadavuse ja vormistamise üle. Koolitusel osalejad said kahe koolituspäeva vahel oma lahenditele kirjaliku tagasiside. Hinnati mõttevahetust toetavat usalduslikku õhkkonda ja saadud näpunäidete rakendatavust.

24.-25.04.2025	Läbiotsimine ja sündmuskoha vaatlus (Tallinn)	Kaitsepolitseiameti ametnikud	Esmakordselt toimus kohtunike koolitusprogrammi raames koolitus, mis keskendus kahe keskse uurimistoimingu – läbiotsimise ja sündmuskoha vaatluse – rakendamisele praktikas. Koolituspäevad algasid sissejuhatavate loengutega, millele järgnesid elulised läbimängud ning tagasisidestamine. Koolitus viidi läbi koostöös Kaitsepolitseiametiga. Osalejad hindasid koolitust erakordselt kõrgelt, tuues esile selle tugeva praktilise suunitluse ja võimaluse vahetult kogeda sündmuskoha vaatluse ja läbiotsimise läbiviimist, mis aitas oluliselt paremini mõista uurimistoimingute tegelikku kulgu ja nendega kaasnevaid väljakutseid. Koolitus oli kaasrahastatud Euroopa Liidu vahenditest.
14.05.2025	Tartu Ringkonnakohtu, Tartu ja Viru maakohtu ümarlaud (Tartu ja veeb)	Triin Uusen-Nacke	Tegemist oli traditsioonilise ümarlauaga, mida on korraldatud mitmeid aastaid. Ümarlaval arutati osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on tekkinud Tartu Ringkonnakohtu, Tartu ja Viru maakohtute praktikas. Samuti jagati muud olulist infot, nt kohtupraktika osas. Ümarlaval arutati paljude teemade üle, mis puudutasid kohtumenetlust ja kohtulahendite ülesehitust, registriasju, perekonnaõigust ja veel mitmetel detailsematel teemadel. Ümarlaval kokkuvõtte on leitav koolitusveebist.
15.05.2025	Lepingu tüüptingimused (Tartu ja veeb)	Karin Sein, Piia Kalamees	Koolitusel käsitleti terviklikult lepingu tüüptingimuste temaatikat. Koolitajad andsid ülevaate tüüptingimuste mõistest, regulatsiooni kohaldamisalast, tüüptingimuste tõlgendamisest, selguse nõudest, ebamõistlikult kahjustavuse kontrollist kohtumenetluses ja tüüptingimuste tühisuse tagajärgedest. Täiendavalt anti põhjalik ülevaade olulisemast Riigikohtu ja Euroopa Kohtu praktikast.
16.05.2025	Elatise ümarlaud (Tartu)	Kai Kullerkupp	Ümarlaval arutati osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on tekkinud elatise määramisega, näiteks elatise suuruse kindlaksmääramine, vahetu ülalpidamise arvestamine elatise kindlaksmääramisel, ülalpidamiskohustuse vähendamine ja suurendamine, elatise määramine täisealisele lapsele ja vanavanemate asenduskohustus. Ümarlaval kokkuvõtte on leitav koolitusveebist.

16.05.2025	Menetluse juhtimine süüteovaldkonna kohtunikele (Tallinn)	Marina Ninaste, Vahur Verte, Oliver Nääs	Koolitusel käsitleti tüüpolukordi nii eelmenetluses, kohtulikul uurimisel kui kohtuistungil pidamisel fookusega alaealistele ja noortele. Läbi räägiti mitmeid menetluslikke olukordi ning lahendusi otsiti koos. Koolitus vastas osalejate ootustele, kuid teemade rohkuse tõttu tuleks edaspidi planeerida kahepäevasena.
04.09.2025	Rahvusvaheline eraõigus ning lepingulised ja lepinguvälised võlasuhted. Loeng-praktikum pankrotihalduritele, usaldusisikutele ja maksejõuetuskohtunikele (Tartu ja veeb)	Maarja Torga	Koolitus lisandus programmi koolitusaasta vältel ja koolituse tegemise soov tuli eelkõige pankrotihaldurilt ning usaldusisikutelt. Koolitusel käsitleti maksejõuetusasjades tekkivaid rahvusvahelise õiguse probleeme; maksejõuetusasjade kohtualluvust ja kohalduva õiguse määramist, kui on lepingulised või lepinguvälised võlasuhted; kohalduvat õigust asjade ja isikute suhtes. Täiendavalt andis koolitaja ülevaate lahendite tunnustamisest ja täitmisest ning rahvusvahelisest koostööst maksejõuetusasjades.
04.-05.09.2025	Ristküsitlus praktikas (jätkukoolitus) (Tallinn)	Andreas Kangur, Kretel Tamm, Ingeri Tamm, Oliver Nääs	Kahe päeva vältel mängiti läbi mitmeid risküsitluse probleemsituatsioone, tõstmaks teadlikkust risküsitluse eesmärgist, läbiviimisest ning kohtuniku rollist kehtiva süüteomenetluse reeglistiku kohaselt. Koolitusel said osalejad vaheldumisi astuda nii prokuröri, kaitsja kui ka kohtuniku rolli, millele järgnes küsitluse analüüs ja tagasisidestamine. Praktikumi viisid läbi emeriitkohtunik Ingeri Tamm, Lõuna Ringkonnaprokuratuuri juhtivprokurör Kretel Tamm, Justiitsministeeriumi karistusõiguse ja menetluse talituse juhataja Andreas Kangur ning vandeadvokaat Oliver Nääs. Toetamaks simulatsioonharjutuste läbiviimist ning teadmiste paremat omandamist toimusid koolitused kuni kaheteistkümnestes gruppides. Praktikum pälvis taaskord positiivset vastukaja. Koolitus viidi läbi koostöös advokatuuri ja prokuratuuriga. Ristküsitluse jätkupraktikum leiab aset 2026. aasta sügisel.
11.-12.09.2025	Kompromissile suunamine tsiviilkohtunikele (Tallinn)	Mati Maksing, Peeter Pällin	Kahe intensiivse koolituspäeva raames tutvustasid nii koolitajad kui osalejad oma kompromissile suunamise viise ning töövahendeid. Saadud teadmised viidi simulatsioonide käigus kohe ka praktikasse. Osalejad leidsid tagasisides, et saavad saadud teadmisi suures ulatuses oma töös rakendada, julgevad varasemast enam inimesi kompromissile suunata, olid väga rahul nii koolitajate kui kasutatud meetoditega.

11.-12.09.2025	Põhiseaduslikkuse järelevalve menetluse algatamine (Tartu)	Villu Kõve, Nele Siitam, Janar Jäätma, Aaro Mõttus, Mait Laaring, Maris Kuurberg	Koolitus andis osalejatele põhiteadmisi kahes valdkonnas: kuidas tuvastada ja õigesti hinnata põhiseaduslikke probleeme põhikohtuasja lahendamisel ning kuidas viia need probleemid edukalt sisulise läbivaatamiseni Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve menetluses. Lisaks käsitleti Euroopa Liidu õiguse mõjualas olevate Eesti õiguse normide põhiseaduspärasuse hindamist, sealhulgas EL õiguse kohaldamise esmasuse seost põhiseaduslikkuse järelevalvega. Koolitus toimus loeng-seminari vormis, põhinedes kaasuspõhisel käsitusel ja senise kohtupraktika arutelul. Koolituse viisid läbi Riigikohtu esimees Villu Kõve, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik Janar Jäätma, Riigikohtu halduskolleegiumi kohtunik Nele Siitam, Tallinna Halduskohtu kohtunik Mait Laaring, Tartu Ülikooli õppejõud Aaro Mõttus ning Riigikohtu nõunik Maris Kuurberg. Hinnang koolitusele oli üheselt kiiduväärne. Koolitus toimus koostöös advokatuuriga. Koolituse videosalvestis on kättesaadav koolituse kodulehel.
17.09.2025	Baltic Network of EU Law Experts veebiseminar „Euroopa karistusregistrite infosüsteem“ (Veeb)	Euroopa Õigusakadeemia koolitajad	Euroopa Õigusakadeemia, Riigikohtu ning Läti ja Leedu partnerite koostöös käivitunud programmi „Baltic Network of EU Law Experts“ raames toimunud teisel veebiseminaril tutvustati Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) ja selle kasutamist. Eesti kohtutest osales kuus inimest.
19.09.2025	Karistused, karistuste mõistmine ja mõjutusvahendid (Tartu)	Anneli Soo, Elina Elkind, Kersti Heide	Seminaril värskendati kohtunike teadmisi karistustest ja karistuse mõistmisest, käsitledes karistuse määramise aluseid ning karistust kergendavaid ja raskendavaid asjaolusid, samuti põhi-, lisa- ja liitkaristuse mõistmisega seotud küsimusi ning alaealistele kohaldatavaid mõjutusvahendeid. Koolitus toimus loeng-seminari vormis. Koolituse viisid läbi Tartu Ülikooli kaasprofessor Anneli Soo, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik Elina Elkind ja Harju Maakohtu kohtunik Kersti Heide. Osalejad pidasid koolitust väga kasulikuks ning sisukaks. Koolitust kaasrahastas Euroopa Liit. Koolituse videosalvestis on kättesaadav Riigikohtu koolituste kodulehel.

25.09.2025	Riigikohtu ja ringkonnakohtute ümarlaud (Tallinn)	Kaupo Paal	Tegemist oli traditsioonilise ümarlauaga, mida on korraldatud mitmeid aastaid. Ümarlaval arutati osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on tekkinud Riigikohtu ja ringkonnakohtute praktikas. Samuti jagati muud olulist infot, nt kohtupraktika osas. Ümarlaval arutati paljude teemade üle, mis puudutasid nii materiaali- kui ka menetlusõigust. Näiteks arutati vastumääruskaebuste esitamise tingimuste, menetlusosaliste, hooldusõiguse ja muude perekonnaõiguslike teemade, tarbijakrediidi, menetluskulude, lahendi kirjutamise ja veel mitmete detailsemate teemade üle. Ümarlaua kokkuvõte on leitav koolitusveebist.
26.09.2025	Keskkonnaõigus (Tartu ja veeb)	Maarja Oras, Pihel Sarv, Kaarel Relve	Koolitus käsitles mitmeid olulisi keskkonnateemasid, sh kliimat, õhusaastet, müra, kaevandamist ja liigikaitset, vaadeldes eraldi nii Eesti kohtupraktikat kui ka olulisemaid rahvusvahelisi kohtulahendeid, sh Euroopa Kohtu praktikat keskkonnamõju hindamise, müranormide, hundijahi ning pesitsusrahu teemadel. Seoses asjakohaste seadusemuudatuste (Looduskaitseaduse muutmise ja teiste seaduste muutmise seadus) edasilükkumisega ei käsitletud koolitusel vastavaid muudatusi, mida tutvustatakse 2026. aastal. Koolitus teenis mitmeid kiidusõnu. Koolituse viisid läbi Tallinna Halduskohtu kohtunikud Maarja Oras ja Pihel Sarv ning Riigikohtu halduskolleegiumi nõunik Kaarel Relve. Koolitus leidis aset koostöös advokatuuriga. Koolituse videosalvestis on kättesaadav Riigikohtu koolituste kodulehel.

01.10.2025	Rahapesu tõkestamine (Tartu)	Matis Mäeker, Laura Aus	Koolituse pakkumine tuli Rahapesu Andmebüroolt ajendatult aina suuremast vajadusest teadlikkuse järele rahapesu tõkestamiseks ja õigusliku regulatsiooni mõistmiseks. Koolitajad andsid ülevaate neljast peamisest teemast: rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadusest (RahaPTS) tulenevad hoolsuskohustused – nende kohustuste taust ja sisu ning ajalugu; kuidas toimub hoolsuskohustuse rakendamine tegelikkuses nii pankade, teiste finantsasutuste kui ka mittefinantssektori näitel (sh kuidas töötavad ärisuhete jälgimise lahendid); millised on hoolsuskohustuse erisused finantssanktsiooni kohaldamisel, milliseid tööriistu kasutatakse finantssanktsiooni tuvastamiseks; mida tähendab kolme kaitseliini põhimõte ning milline on turuosaliste organisatsiooniline lahend rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks; Rahapesu Andmebüroo kaug- ja kohapealsete kontrollide korraldus. Koolitus vastas osalejate ootustele.
02.-03.10.2025	Tööprotsesside ja meeskonna juhtimine (Tartu)	Kairi Piirisild, Ruth Prigoda	Koolitust viisid seekord läbi halduskohtunik ja tsiviilkohtunik. Eelküsimumstikuga suunati osalejaid mõtlema oma proovikividele, ajaröövlitele, kogemustele ja igapäevasele töökorraldusele. Koolituse käigus jagas oma kogemuslugu distsiplinaarkaristuse saanud kohtunik. Kahepäevase koolituse käigus analüüsiti seniste protsesside toimivust ja võimalikke parenduskohti ning tagasiside järgi rakendati mõningaid võtteid juba vahetult koolituse järel.
08.10.2025	Õigusinfo andmebaasid (Tartu)	Risto Uustal, Evert Nõlv	Praktiline koolitus, mille käigus lahendati ülesandeid andmebaase ja otsingumootoreid kasutades ning testiti xLaw uusi arendusi. Koolitust hinnati väga kasulikuks.
10.10.2025	Riigikohtu tsiviilkolleegiumi aktuaalne praktika (Tallinn ja veeb)	Kaupo Paal	Tegemist oli traditsioonilise koolitusega, mis on toimunud mitmeid aastaid järjest ja mille vastu on igal aastal nõudlus. Koolitusel osalesid kohtunikud, kohtuteenistujad ja advokaadid. Koolitusel käsitleti kõiki olulisi Riigikohtu tsiviilkolleegiumi lahendeid perioodist 2024. aasta lõpp kuni 2025. aasta sügis. Koolitus oli rekordiline – seal oli osalejaid aasta vältel pakutavatest koolitustest kõige rohkem. Koolitusel kohapeal ja veebis kokku osales ca 475 inimest. Koolitust järjekordselt hinnati väga kõrgelt, palju kiidusõnu jagati ka lektorile.

16.10.2025	Maksejõuetusmenetluse ümarlaud (Tallinn)	Kalev Saare	Ümarlual arutleti osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on tekkinud maksejõuetusmenetlustes. Näiteks oli arutluseks tarbijakrediit maksejõuetusmenetlustes, usaldusisiku nimetamise tagajärjed, ümberkujundamiskavadega seotud probleemid, võlausaldajate nimekirja kinnitamine ja palju muid teemasid. Ümarlaua kokkuvõte on leitav koolitusveebist.
16.10.2025	Riigihankeõigus (Tartu ja veeb)	Mart Parind, Mari Ann Simovart	Riigihankeõiguse aktuaalprobleemide koolituse viisid läbi vandeadvokaat Mart Parind koos Tartu Ülikooli tsiviilõiguse kaasprofessori Mari Ann Simovartiga. Koolitus oli liigendatud kolmeks suureks teemavaldkonnaks: riigihankeõiguse põhimõisted, geopoliitiliste arengute mõju riigihange läbiviimisele (sh julgeolekukaalutlused hangetes ning kaitse- ja julgeolekuhangete erikord) ning finantskorrektsioonid. Kõigi teevaldkondade lõikes leidis jooksvat käsitlemist ka asjakohane siseriiklik ning Euroopa Liidu Kohtu praktika. Õigusmõistjate hinnang nii lektorite esitlusviisile kui ka teemakäsitlemisele oli positiivne. Koolituse videosalvestis on kättesaadav Riigikohtu koolituste kodulehel.
22.10.2025	Alaealiste ärakuulamine tsiviilkohtumenetluses (Tartu)	Kristjan Kask, Annegrete Palu	Koolitusel läbiti teooria ja saadi praktilisi oskusi alaealiste ning noorte ärakuulamiseks rakendades lapsesõbraliku õigusemõistmise põhimõtteid. Näiteks selgitati, kuidas viia läbi hinnanguvaba küsitlemist, kuidas etapiliselt peaks toimuma ärakuulamise protsess, räägiti laste ja noorte mõjutatavusest ning viidi läbi juhtumianalüüs. Koolitust kaasrahastas Euroopa Liit (Euroopa Sotsiaalfond+).

23.10.2025	Tarbijakrediidi ümarlaud (Tartu ja veeb)	Vahur-Peeter Liin	Ümarlaual arutleti osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on tekkinud tarbijakrediiti puudutavates vaidlustes. Koolitusel osalesid kohtunikud, kohtujuristid, nõunikud ja Finantsinspeksiooni esindajad. Ümarlaual pidasid FI esindajad ettekande praeguse finantsturu kohta Eestis. Ümarlaual arutleti tõendamiskoormuse ja selgitamiskohustuste piiride, ümberarvestuste puuduste, laenamise piirmäära, muude kulude sissenõudmise ja mitmete muude teemade üle. Ümarlaua kokkuvõte on peagi leitav koolitusveebist.
24.10.2025	Eelotsuse taotlemine Euroopa Liidu Kohtult (Tallinn)	Madis Ernits	Koolitus andis osalejatele süsteemse ülevaate eelotsuse taotlemise menetlusest. Käsitletud teemad hõlmasid Euroopa Liidu õiguse kohaldatavust, eelotsusetaotluse lubatavust, isikuandmete kaitset, eelotsuseküsimuse sõnastamist, eelotsusemenetlust peatudes samuti kohtunike tõstatatud probleemidel. Koolituse viis läbi Tartu Ringkonnakohtu kohtunik ja varasem riiklik ekspert Euroopa Kohtu analüüsi ja dokumentatsiooni direktoraadis, Madis Ernits. Koolitus pälvis mitmeid kiidusõnu. Korduvalt toodi esile, et loeng pakkus põhjalikku ja praktilist juhendit eelotsusetaotluste koostamiseks. Koolituse videosalvestis on kättesaadav koolituse kodulehel.
30.10.2025	Ühinguõiguse seminar (Tartu)	Margit Vutt, Andres Vutt	Ühinguõiguse seminaril lahendati koos lektoritega kaasuseid ja arutleti küsimuste üle päevakorralistel teemadel. Kaasused, teemad ja küsimused esitasid seminarile osalejad, mille raames arutleti juhatuse liikme ja osanike vastutuse, juhatuse liikme esindusõiguse, juhatuse asendusliikme määramise, osaühingu ja hooneühistu osa müümise ning Riigikohtu praktika üle. Koolitajad pälvisid järjekordselt suurepärase tagasiside, kiideti väga head koolituse läbiviimist ja lektoritega tekkinud arutelu.

31.10.2025	Enesekehtestamine menetluses ja keerulised olukorrad menetluses (Tartu)	Martin Tuulik, Annegrete Palu	Koolitusel arutleti, mis on enesekehtestamine ja mis seda pole, selle käigus analüüsiti ka oma tavapäraseid käitumismustreid. Omavahel seoti teooriat ja praktikat, praktiliste näidete varal hinnati kehtestamistehnikate toimivust ning harjutati kehtestava sõnumi loomist. Osalejad olid koolitusega väga rahul, hinnates selle tasakaalu, toodud näiteid, praktilisi ülesandeid ja rakendatavust. Leiti ka seda, et lisaks kohtusaalis toimuvale võiks keskenduda enam kehtestamisele oma menetlusgrupi ja kolleegidega.
31.10.2025	Välismaalaste õigus: kinnipidamised ja paigutamised (Tallinn)	Villem Lapimaa	Välismaalaste õiguse ümarlaud keskendus neljale suurele alateemale: rahvusvahelise kaitse taotleja kinnipidamine VRKS § 361 alusel; väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse kohaldamise probleemid; loamenetluste, kaebuste ja loa tühistamise menetluste piiritlemine; ning arutelud parima praktika üle välismaalaste asjade lahendamisel. Keskustelu juhatas Tallinna Ringkonnakohtu halduskolleegiumi esimees Villem Lapimaa. Koolitus oli kaasrahastatud Euroopa Liidu vahenditest.
06.11.2025	Erihoolekandeteenused (Tartu ja veeb)	Leila Lahtvee, Lagle Kalberg	Johtuvalt haldus- ja tsiviilkohtunike tagasisidest lisandus kohtunike 2025. a koolitusprogrammi koolitus erihoolekandeteenustest, kus anti terviklik ülevaade riigi pakutavatest erihoolekandeteenustest – s.o milline teenus sobib kellele. Hommikuseminaril käsitleti ka erihoolekandeteenuste kättesaadavuse probleemistikku. Koolituse viisid läbi Sotsiaalkindlustusameti erivajadustega inimeste heaolu osakonna esindajad Leila Lahtvee ja Lagle Kalberg. Koolitus pälvis osalejatelt positiivset vastukaja ning selle videosalvestis on kättesaadav Riigikohtu koolituste kodulehel.
07.11.2025	Tallinna Ringkonnakohtu, Harju ja Pärnu maakohtu ümarlaud (Tallinn)	Mati Maksing	Tegemist oli traditsioonilise ümarlauaga, mida on korraldatud mitmeid aastaid. Ümarlaval arutleti osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on tekkinud Tallinna Ringkonnakohtu, Harju ja Pärnu maakohtute praktikas. Samuti jagati muud olulist infot, nt kohtupraktika osas. Ümarlaval arutleti paljude teemade üle, mis puudutasid nii materiaal- kui ka menetlusõigust. Näiteks arutleti mitmete perekonnaõiguslike teemade, menetluskulude, menetlusabi, vastumääruskaebuste esitamise ja veel mitmete detailsemate teemade üle. Ümarlaua kokkuvõte on peagi leitav koolitusveebist.

19.11.2025	Tutvumiskäik Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti (Tallinn)	EKEI eksperdid	Tutvumiskäigu raames said osalejad ülevaate EKEIst, asutuse pädevustest ja kvaliteedisüsteemist. Lisaks tutvustati erinevate ekspertiiside eripärasid, mida kohtunikel ekspertiise tellides tasub arvesse võtta. Külaskäigust oli kasu mõlemapoolselt, et mõista üksteise töö eripärasid ning kontaktide loomisel. Leiti, et sellisel külaskäigul võiks käia teisedki kolleegid.
20.11.2025	Hooldusõiguse ja suhtluskorra ümarlaud (Tartu)	Kai Kullerkupp	Ümarlaual arutleti osalejate saadetud küsimuste ja teemade üle, mis on tekkinud hooldusõiguse ja suhtluskorra vaidlustes, kus ilmnevad lähisuhtevägivalla tunnused. Koolitusel osalesid kohtunikud ja psühholoogia eksperdid. Ümarlaual arutleti kohtu koostöö üle vaimse tervise asjatundjatega, lähisuhtevägivalla tuvastamise ja arvessevõtmise, lapse huvide hindamise ja mitmete muude teemade üle. Ümarlaua kokkuvõte on peagi leitav koolitusveebist.
21.11.2025	Tööprotsesside tõhus juhtimine kogenud kohtunikele (Tartu)	Kai Härmand, Toomas Talviste	Koolitus oli suunatud eelkõige tsiviilkohtunikele ning eelhäälestuseks tuli osalejatel hinnata oma tööprotsesside ja meeskonnatöö korraldust. Arutelude, mille käigus otsiti lahendusi igapäevatöö probleemidele, tulemusel olid mitmed osalejad valmis katsetama töö efektiivsuse huvides nii koolitajatelt kui kolleegidelt saadud näpunäiteid. Osalejad leidsid, et väga kasulik on kord aastas kogenud kolleegidega kokku saada ja arutada igapäevatöö praktilisi küsimusi. Tagasisides toodi välja mitmeid konkreetseid tegevusi, mida plaanitakse rakendama hakata.
26.11.2025	Menetluse juhtimine haldusvaldkonna kohtunikele (Tartu)	Ruth Prigoda, Tallinna Halduskohus	Koolitusel arutleti osalejate õnnestumiste ja ebaõnnestumiste üle ning jagati näpunäiteid, kuidas keerulistes menetluslikes olukordades toimida.
26.11.2025	Tartu Ringkonnakohtu, Viru ja Tartu Maakohtute ümarlaud (karistusõigus) (Tartu)	Erkki Hirsnik	Maa- ja ringkonnakohtunike soovil toimus 2025. aasta sügisel ümarlaud materiaal- ja menetlusõiguse teemadel kohtupraktika ühtlustamiseks.

27.-28.11.2025	Mahukate süüasjade tulemuslik juhtimine (Tartu)	Heili Sepp, Janika Kallin, Ingrid Kullerkann	Maakohtunikele suunitletud kahepäevasel koolitusel käsitleti mahukate süüasjade lahendamisel tõusetuvaid probleemküsimusi, vahetamaks praktilisi kogemusi ning tuvastamaks neid kohtuniku käsutuses olevaid menetluslikke hoobasid, mille rakendamine aitaks vältida menetlusõiguste kuritarvitusi ning tagada kohtumenetluse eesmärgipärase kulgemise, unustamata seejuures ära ka menetluses osalevate isikute õiguste kaitset ning ausa kohtupidamise põhimõtete järgimist. Üksiti käsitles koolitusel süüdistus- ja kaitseakti ning tsiviilhagidega seotud probleeme ja nende mõju mahukate kriminaalasjade arutamisele. Koolituse viisid läbi riigikohtunik Heili Sepp ja ringkonnakohtunikud Ingrid Kullerkann ning Janika Kallin. Koolitus pälvis erakordselt positiivset vastukaja, tuues esile selle praktilise väärtuse ja kasulikkuse mahukate kriminaalasjade menetlemisel. Kõrgelt hinnati koolituse põhjalikku ettevalmistust, kogemuste jagamise ja arutelu formaati, kaasatud praktilisi näiteid ning praktilise tööriistakasti koostamist. Koolitus oli kaasrahastatud Euroopa Liidu vahenditest.
04.12.2025	Kohtulahendi koostamine süüteovaldkonna kogenud kohtunikele (Tartu)	Heili Sepp, Sten Lind	Osalejad saatsid koolitajatele ette ühe oma kohtuotsuse ning ühiselt räägiti oma kõhklustest ja küsimustest otsuste koostamisel. Koolitus vastas osalejate ootustele, hinnati koolitajate nõuandeid ja saadi juurde julgust kirjutada lahend lihtsamalt ja lühemalt. Leiti ka seda, et sellise koolituse võiks aeg-ajalt läbida kõik kohtunikud, sõltumata kogemusest.

05.12.2025	TI-teadlik lõppkasutaja, tellija parim abiline (Tallinn)	Tarmo Koppel	Koolitusel tutvustati suurte keelemudelite (tehisintellekti) toimeoloogikat ning protsessianalüüsi ja automatiseerimise meetoodilisi küsimusi, millele järgnes praktiline käe harjutus. Praktilise osa läbiviimiseks kasutati menetluskasutajate (kaebus ja selle lisad). Nende fiktiivsete materjalide põhjal kaardistati eelmenetluse tööprotsessid, et identifitseerida ja demonstreerida tehisintellekti potentsiaali tööprotsesside lihtsustamisel ning osalisel automatiseerimisel. Lisaks anti koolitusel ülevaade tööprotsesside kaardistamise loogikast, mis on oluline AI-lahenduste kontrollitud ja süsteemseks kasutamiseks. Koolituse viis läbi TalTechi õppejõud Tarmo Koppel. Osalejad pidasid koolitust äärmiselt ajakohaseks ja vajalikuks. Koolituse videosalvestis on kättesaadav koolituse kodulehel.
08.-09.12.2025	(Suurt) traumat kogenud noorte ja alaealiste küsitamine (Tartu)	Lea Pähkel, Annegrete Palu, Kaia Kastepõld- Tõrs	Koolitusel kombineeriti teooriat praktikaga, mida illustreeriti näidetega elust. Koolitusele eelnevalt koguti osalejate tagasisidet kogemuse kohta alaealiste ja noorte küsitamisega. Koolitusele eelnevalt oodati osalejatelt trauma aspekte käsitlevate lühivideote vaatamist. Kuigi koolitus oli mõeldud eelkõige süüteoalaldkonna kohtunikele, osales ka mitmeid tsiviilkohtunikke. Koolituse käigus koostati ühiselt lapsesõbraliku menetluse meelepea ning harjutati simulatsiooni käigus lapse küsitamist. Osalejad leidsid mitmeid lahendusi, mida edaspidi rakendada ning arvasid, et praktilisi ülesandeid võinuks olla veelgi rohkem.
11.12.2025	Täitemenetluse peatamisega kaasnev füüsilise isiku maksejõuetusmenetluses (Tartu)	Kersti Kerstna- Vaks	Ümarlaud lisandus koolitusprogrammi koolitusaasta vältel tõusetunud vajaduse tõttu. Ümarlaual osalesid kohtunikud, Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja liikmed, Pangaliidu, pankade, Justiits- ja Digiministeeriumi ning Maksu- ja Tolliameti esindajad. Ümarlaual arutati, millised on kohtu, täituri ja usaldusisiku õigused ning kohustused füüsilise isiku maksejõuetusmenetluste läbiviimise tagamiseks peatatud täitemenetlustes ja muudes sundtäitemenetlustes. Täiendavalt oli oluliseks aruteluteemaks täitemenetluse peatamise mõju pangakontode arestimisele. Ümarlaual seati konkreetsed sihid edaspidisteks tegevusteks menetlustes selguse loomiseks.

